

Dar A Luz' Tight Right White

Een overkokende vaudeville

Reza Abdoh en zijn gezelschap Dar A Luz waren te gast op het kunstenFESTIVALdesArts met Tight Right White, een vaudeville als een rapsong: oorverdovend, hysterisch, verpletterend.

Abdoh's theatervorm heeft meer met zappen te maken dan met de versleten avant-garde ideeën van het Brechtiaanse theater, aldus Herman Asselberghs die de voorstelling bekijkt in de context van zowel de Hollywood- en tv-cultuur als de cultuur van de ghetto's en de slums.

Tonight our sole concern will be to entertain you. So we have killed a white woman. There she lies. (Jean Genet, *Les Nègres*)

(You make me feel) mighty real

"The ghetto makes you want to hide your real identity - from cops, from teachers, and even from yourself. And it forces you to build up false images." Dat schrijft de zwarte American Football-megaster O.J. Simpson in 1970 in zijn autobiografie. Maar op 13 juni '94 lukt hij er toch in om al die valse beelden heel even te vervangen door authentieke, daarom niet minder ongelooflijke beelden. Het verhaal is ondertussen bekend. Wie nog van niets weet, schaft zich beter een tv-toestel aan: Amerika is meer in de ban van feit en fictie in deze moordzaak dan van de inhoud van Clintons falende hervormingsbeleid. Of dan België van de wereldbeker en de dood van de koning bij elkaar.

CNN straalt ondertussen al jaren de Geschiedenis en direct door naar de huiskamers wereldwijd. Maar Tien An Men, Berlijn, Bagdad en Somalië kunnen niet tippen aan de petite histoire in real time op de buis. O.J. op de achterbank van zijn auto, met het pistool tegen zijn slaap. Zijn kameraad achter het stuur. Zij

rijden enkele uren de L.A.-freeway rond. Met tientallen politiewagens op hun hielen, dramatische zwaailichten inclusief. De radiofrequentie zendt uit voor eenieder die het wil horen: de wetshandhaafers pogen de voortvluchtige van de zelfdoding te weerhouden. "Fame rubs off", denken heel wat inwoners van de megalopolis en ze haasten zich naar de ambulante lieu du crime. Aan de kant van de weg en op de bruggen over de snelweg pakken ze samen en moedigen ze hun held aan: "Go, O.J.! Go!". Voor de rest van het continent onderbreken de tv-stations hun programma's en sturen deze echter-dan-echte misdaadserie live de ether in. Vergeet Rodney King of Wacko, Texas en zelfs het Challenger-vuurwerk (in een ver verleden): O.J. Simpson introduceert een nieuwe dimensie in reality-tv, op maat gesneden voor een tijdperk geobsedeerd door raciale en seksuele identiteit.

Am I black enough for ya?

O.J. is geen eendagsvlieg aan gene zijde van de oceaan. Hij is een Amerikaanse Mythe: legendarisch topspeler, vervolgens jarenlang uithangbord van het Herz autoverhuurbedrijf alsook film- en tv-beroemdheid en promotor van de golfsport. Een voorbeeld voor allen, public friend number one, innig en voor altijd versmolten met de media. "His ex-

wife had been dead less than 12 hours. Her throat slashed while their young children slept nearby. He had been summoned back to Los Angeles by the police to be questioned as a possible suspect in the murder. Still, as O.J. Simpson hurried to the Chicago airport on the morning of June 13, he paused to sign an autograph." Zo opent Newsweek haar artikel in afwachting van de rechtszaak. Het lijkt geen twijfel, O.J. is een Icoon. En zwart.

Hoewel over dat laatste onenigheid bestaat. Herz koos indertijd natuurlijk niet zomaar voor O.J.'s respectabele uitstraling (sinds juni distantieert de firma zich publiekelijk van hem). Marketing-onderzoek wijst uit dat de blanke Amerikaanse klant O.J.'s huidskleur dan nog over het hoofd ziet. Zo speelt hij ook de bal: over zwart zijn breekt hij zijn hoofd niet, 'ras' is voor hem geen issue. Daarom weigert hij midden jaren zeventig ook de hoofdrol in de blaxploitation-film *Mandingo*. Hij kan toch moeilijk de zwarte boeman spelen wanneer hij zichzelf openlijk als kleurloos beschouwt? O.J. wil gewoon beroemd zijn, hij houdt van succes en dat inhaleer je in grotere dosissen indien je ook voor blank doorgaat. Dáárom heeft hij voor Herz z'n spraak'probleem' wat bijgeschaafd. Inderdaad zonder zelfverloochening, want bij een handgemeen met z'n ex-vrouw zo'n acht maanden geleden wordt hij betrapt op het roepen van pó-lice in plaats van het blanke, beschaafde police.

Voor de media bestaan geen geheimen. Niets ontsnapt aan de door-dringende blik van de alomtegenwoordige camera's. Ook in het rijk der beroemdheden moet bijgevolg zo nu en dan eens een offer worden gebracht. Ook O.J.'s doen en laten doorheen de jaren moet eraan geloven. Het goedgemutste, onophoudelijk glimlachende en succesvolle rolmodel is in feite, zo blijkt sinds kort, een mediageile, zelfgenoegzame en agressieve sexist. En erger nog: in het geniep op zijn retour. In een oogwenk van minzaam, hartelijk en ongevaarlijk naar verslaafd (aan drank, drugs en sex), onevenwichtig en moordlustig. Van liefstallig Moriaantje naar onbeschaafde inboorling. Luidt zo de gepaste, lang verwachte straf voor de zwarte die zijn eigen broeders verraadt? Of is dit de geijkte, al even lang verwachte afrekening van de blanke media met de zwarte